

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
„LOVČEN“ PODGORICA**

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBRA 2016. GODINE I
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	STRANA
Izvještaj nezavisnog revizora	1-2
Pojedinačni bilans uspjeha za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine	3-4
Pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine	5
Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine	6
Pojedinačni bilans novčanih tokova za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine	7
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje	8 - 57

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izvještaja (strane 3 do 57) Akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“, Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“), koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i odgovarajući pojedinačni bilans uspjeha, pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu i pojedinačni bilans novčanih tokova za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za pojedinačne finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji regulišu izvještavanje društava za osiguranje, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da pojedinačni finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u pojedinačnim finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u pojedinačnim finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju pojedinačnih finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji regulišu izvještavanje društava za osiguranje.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima Akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“, Podgorica (nastavak)

Skretanje pažnje

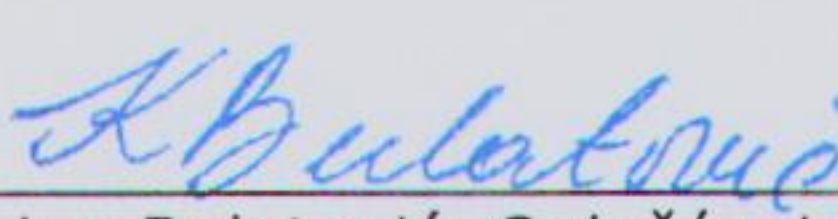
Kao što je objelodanjeno u napomeni 2.1 uz priložene pojedinačne finansijske izvještaje, Društvo je matično pravno lice grupe koju pored Društva čine i entiteti navedeni u napomeni 1 uz pojedinačne finansijske izvještaje (zajedno: „Grupa“), čiji konsolidovani finansijski izvještaji u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore još uvijek nisu objavljeni. U napomeni 2.1 uz pojedinačne finansijske izvještaje je objelodanjeno kada će biti objavljeni konsolidovani finansijski izvještaji, kao i računovodstveni metod i ostala objelodanjivanja u vezi sa navedenim.

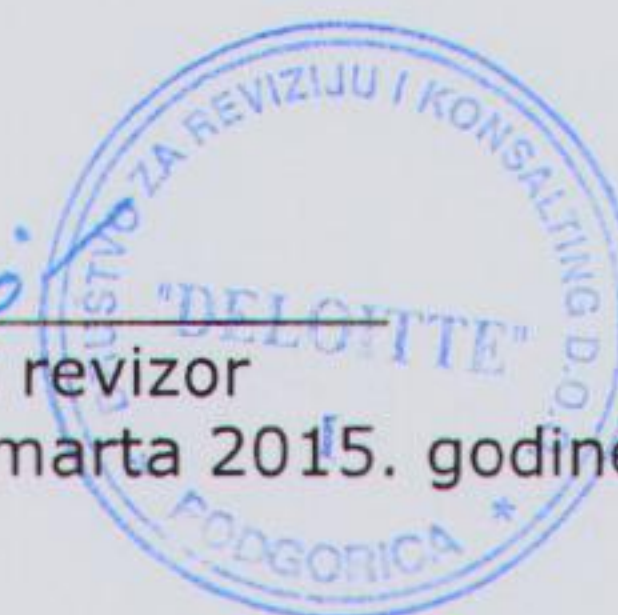
Naše mišljenje nije kvalifikovano po naprijed navedenom pitanju.

Ostala pitanja

Pojedinačni finansijski izvještaji na dan i za godinu završenu na dan 31. decembra 2015. godine, bili su predmet revizije drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 28. marta 2016. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Deloitte d.o.o. Podgorica
20. mart 2017. godine

Katarina Bulatović, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 067 izdata 31. marta 2015. godine)

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA
U periodu od 1. januar do 31. decembra 2016. godine
(u hiljadama EUR)

<u>Kategorija/Pozicija</u>	<u>Napomena</u>	<u>Tekuća 2016. godina</u>	<i>Reviziju obavio drugi revizor</i> <u>Prethodna 2015. godina</u> <i>(Korigovano)</i>
Obračunate bruto premije osiguranja	6	29.898	29.241
Primljene premije saosiguranja	6	18	71
Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja	6	(490)	(677)
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	6	(5.669)	(6.507)
Promjene bruto prenosnih premija	23.1	49	(1.334)
Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio	23.1	(22)	(116)
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		(544)	761
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja		<u>23.240</u>	<u>21.439</u>
Neto prihodi od ostalih usluga	7	1.627	1.475
POSLOVNI PRIHODI		<u>24.867</u>	<u>22.914</u>
Obračunate bruto naknade šteta		(17.756)	(14.709)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		336	245
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		(127)	(73)
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		3.514	2.210
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		907	(2.569)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		(392)	2.436
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		1.280	(973)
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		333	(349)
Rashodi naknada šteta	8	<u>(11.905)</u>	<u>(13.782)</u>
Promjena drugih tehničkih rezervisanja		61	(215)
Promjene neto tehničkih rezervisanja	9	<u>61</u>	<u>(215)</u>
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	10	<u>(3.415)</u>	<u>(2.714)</u>
POSLOVNI RASHODI		<u>(15.259)</u>	<u>(16.711)</u>
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		<u>9.608</u>	<u>6.203</u>
Troškovi sticanja osiguranja	11.1	(7.297)	(6.530)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		181	213
Amortizacija		(108)	(142)
Troškovi rada	11.2	(1.312)	(1.755)
Materijalni troškovi	11.3	(60)	(78)
Ostali troškovi usluga	11.4	(694)	(850)
Drugi troškovi		(161)	(154)
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA		<u>(9.451)</u>	<u>(9.296)</u>
DOBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT		157	(3.093)

(nastavlja se)

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA (nastavak)
U periodu od 1. januar do 31. decembra 2016. godine
(u hiljadama EUR)

<u>Kategorija/Pozicija</u>	<u>Napomena</u>	<u>Tekuća 2016. godina</u>	<i>Reviziju obavio drugi revizor</i> <u>Prethodna 2015. godina</u> <i>(Korigovano)</i>
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		1.519	1.093
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		(1.011)	(1.792)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		508	(699)
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		388	212
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(1.023)	(2.983)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(635)	(2.771)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	12	(127)	(3.470)
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		30	(6.563)
POREZ NA DOBIT	13	-	-
PRIHOD/RASHOD NA IME ODLOŽENOG POREZA		78	51
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		108	(6.512)
RASPODJELA NETO DOBITI		-	-
ZARADA PO AKCIJI U EUR	14	0,0627	(19,8808)

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio
ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 20. mart 2017. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“ Podgorica:

Dijana Milatović

 Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja:
 Dijana Milatović

Matjaž Božič

 Izvršni direktor:
 Matjaž Božič

POJEDINAČNI BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2016. godine
(u hiljadama EUR)

Kategorija/Pozicija	Napomena	31. decembar 2016.	<i>Reviziju obavio drugi reviozor</i> 31. decembar 2015. <i>(korigovano)</i>
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	15	102	97
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	16	6.369	7.748
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		29.747	23.110
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		1.330	1.330
Dugoročna finansijska ulaganja	17	31.077	24.440
Kratkoročna finansijska ulaganja	18	-	750
Gotovinska sredstva		429	7.682
Kratkoročna potraživanja		9.596	10.295
Kratkoročna sredstva	19	10.025	17.977
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	20	4.902	5.226
Aktivna vremenska razgraničenja	21	2.624	2.468
Odložena poreska sredstva		2	7
Ukupna aktiva		55.101	58.713
PASIVA			
Osnovni kapital	22	10.460	17.033
- Akcijski kapital - obične akcije		10.460	17.033
Revalorizacione rezerve		331	(24)
Prenesena i neraspoređena dobit/(gubitak)		(3.013)	(17.199)
- Preneseni gubitak iz prethodnih godina		(3.121)	(10.687)
- (Gubitak) / Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine		108	(6.512)
Rezerve	22	(2.682)	(17.223)
Bruto tehničke rezerve		31.661	33.658
Ostala rezervisanja		773	502
Rezervisanja	23	32.434	34.160
Kratkoročne obaveze	24	4.083	6.376
Obaveze prema matičnom društvu	25	10.235	10.232
Ostale obaveze	26	-	7.505
Druge finansijske obaveze		165	165
Obaveze za odloženi porez	13.3	399	447
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		10.799	18.349
Pasivna vremenska razgraničenja		7	18
Ukupna pasiva		55.101	58.713

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
 (u hiljadama EUR)

	Akcijski kapital - obične akcije	Revaloriza- cione rezerve	Prenešena i neraspoređena dobit/(gubitak)	Ukupno
<i>Reviziju obavio drugi revizor</i>				
<i>Korigovano</i>				
Stanje 1. januara 2015. godine korigovano (napomena 5)	17.033	276	(10.687)	6.622
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(300)	-	(300)
Dobit tekuće godine	-	-	(6.512)	(6.512)
Stanje 31. decembra 2015. godine korigovano (napomena 5)	<u>17.033</u>	<u>(24)</u>	<u>(17.199)</u>	<u>(190)</u>
Stanje 1. januara 2016. godine	17.033	(24)	(17.199)	(190)
Pokriće gubitka	(14.078)	-	14.078	-
Uvećanje osnovnog kapitala	7.505	-	-	7.505
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	355	-	355
Dobitak tekuće godine	-	-	108	108
Stanje 31. decembra 2016. godine	<u>10.460</u>	<u>331</u>	<u>(3.013)</u>	<u>7.778</u>

Napomene čine sastavni dio
ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

POJEDINAČNI BILANS NOVČANIH TOKOVA
Za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(u hiljadama EUR)

Kategorija/Pozicija	Tekuća 2016. godina	<i>Reviziju obavio drugi revizor</i> Prethodna 2015. godina
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	36.029	31.914
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	32.373	30.343
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	3.398	1.243
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	258	328
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(36.006)	(32.093)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(16.192)	(12.954)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(6.106)	(5.436)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.048)	(3.254)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(4.257)	(3.561)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.266)	(6.607)
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	(137)	(281)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	23	(179)
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	10.648	6.268
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	7.398	3.006
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	29	2
Prilivi od zakupnina	119	162
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	3.102	3.098
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(17.612)	(5.609)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	(12.676)	(1.830)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori		
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(341)	(137)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(4.595)	(3.642)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(6.964)	659
C. Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	1.822	10.285
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(2.134)	(3.196)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(312)	7.089
D. Neto promjena gotovine	(7.253)	(7.569)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	429	7.682
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	7.682	113

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Slobode 13A (u daljem tekstu: Društvo), osnovano je krajem 1978. godine pod nazivom Zajednica osiguranja imovine i lica „Lovćen“ Titograd. Sadašnji naziv „Lovćen“ AD, Podgorica Društvo je dobilo 1997. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br.6/02), 25. jula 2002. godine izvršeno je ažuriranje registracije u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000159/001. U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcionise šest (6) filijala sa sjedištima u: Podgorici, Kotoru, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju i Pljevljima, kao i poslovnice i ekspoziture u manjim mjestima Crne Gore (šest poslovnica i devet ekspozitura). Društvo je registrovano kao emitent kod Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, Rješenjem br. 02/3-817/2-01 od 19. aprila 2001. godine. Društvo je član Centralne Depozitarne Agencije Crne Gore po Odluci broj 305/1 od 1. jula 2002. godine kod koje se vode dematerijalizovane hartije od vrijednosti.

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Sl. list CG“, br. 78/06) i Statuta, Društvo je registrovano za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- obavljanje svih poslova osiguranja imovine (obavezna osiguranja i ostala imovinska osiguranja i nezgode), koji obuhvataju:
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine,
 - zaključivanje i izvršavanje ugovora o saosiguranju,
 - preuzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica,
- obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju koji obuhvataju:
 - poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju,
 - snimanje rizika,
 - snimanje i procjenu štete,
 - pružanje intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Društvo posjeduje i sprovodi Sistem upravljanja kvaliteta, koji je usaglašen sa zahtjevima standarda BS EN ISO 9001: 2009 za oblast „Pružanje usluga u osiguranju“ o čemu posjeduje sertifikat br. FS 59645 od 23. decembra 2009. godine. Prvi put je registrovan 28. juna 2001. godine, a kontinuirano se bavi Sistemom kvaliteta od 2000. godine. Na zadnjoj eksternoj provjeri koju je sproveo BSI iz Londona, u decembru 2009. godine, Sertifikat je potvrđen.

U skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja broj 03-1115/3-10 od 7. aprila 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je izdala dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja Društvu propisanih članom 9, stav 1 tačke 5 do 23 Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 i 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16).

Društvo je član Triglav grupe (Slovenija) koja se bavi pružanjem usluga osiguranja i finansijskim uslugama na prostoru jugoistočne Evrope, odnosno u Sloveniji, Češkoj republici, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i Republici Makedoniji. Članice ove grupe u Crnoj Gori su pored Društva, Društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ AD, Podgorica i Lovćen auto AD, Podgorica.

Društvo je matično pravno lice grupe, koju, pored Društva, čine i sljedeći kontrolisani entiteti:

- Lovćen Auto AD, Podgorica (100%)
- Lovćen Životna osiguranja AD, Podgorica (100%).

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“, br. 78/06, 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Društvo je imalo 267 zaposlenih radnika (31. decembra 2015: 276 zaposlenih), raznih stručnih profila.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1 Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/16). U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa („IFAC“) dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Finansijski izvještaji su prezentirani u formi propisanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako predviđa MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja".

Pored toga, računovodstveni propisi Crne Gore odstupaju od MSFI u sljedećim odredbama:

- Računovodstvenim propisima, uključujući regulativu propisanu od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalu važeću regulativu Crne Gore, nisu predviđena sva objelodanjivanja zahtijevana po MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“, tako da priloženi pojedinačni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja predviđena navedenim standardom;
- Imajući u vidu da MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja“ nije zvanično preveden u Crnoj Gori, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja predviđena navedenim standardom.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na istinitost i objektivnost pojedinačnih finansijskih izvještaja Društva, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u skladu sa MRS i MSFI.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još nisu stupili na snagu, objelodanjani su u napomeni 2.2.

Društvo je ove pojedinačne finansijske izvještaje sastavilo na osnovu i prema zahtjevima zakona i propisa Crne Gore gdje su ulaganja u zavisna pravna lica iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvređenja. Detaljniji prikaz finansijskog položaja Društva može se dobiti uvidom u konsolidovane finansijske izvještaje koje će Društvo sastaviti i predati Agenciji za nadzor osiguranja Crne Gore u zakonskom roku tj. do 30. septembra tekuće godine za prethodnu.

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR). Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja sljedeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvijek stupili na snagu (pri čemu se podržava njihova ranija primjena) za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i kasnije dopune, koji zamjenjuje zahtjeve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje“, u vezi s klasifikacijom i odmjeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospelosti, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu;

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dvije navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sljedeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrijednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti će se priznavati u bilansu uspjeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gdje MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromjenljivi izbor da se sve promjene fer vrijednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izvještaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izvještaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspjeha;

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamjenjuje MRS 18 „Prihodi“, MRS 11 „Ugovori o izgradnji“, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata“, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina“ i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu;
- MSFI 16 „Lizing“, obezbjeđuje sveobuhvatan model za identifikovanje lizing aranžmana i njihov tretman u pojedinačnim finansijskim izvještajima kako davalaca tako i primalaca lizinga. Na dan stupanja na snagu, 1 januara 2019. godine, ovaj standard će zamijeniti sljedeće lizing standarde i tumačenja: MRS 17 „Lizing“, IFRIC 4 „Određivanje da li neki aranžman sadrži lizing“, SIC 15 „Operativni lizing – potsticaj“ i SIC 27 „Procjena suštine transakcije uključujući pravni oblik zakupa“;
- Izmjene MSFI 2 „Plaćanje akcijama – klasifikacija i mjerenje transakcija“, na snazi za godišnji izvještajni period koji počinje na dan 1. januara 2018. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primjenom;
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primjenu do budućeg datuma, a ranija primjena izmijenjenog standarda je dozvoljena;
- Izmjene MRS 7 - „Inicijativa za objelodanjivanje“ zahtijevaju od entiteta takva objelodanjivanja koja omogućuju korisnicima pojedinačnih finansijskih izvještaja da procijene promjene u obavezama nastale finansijskim aktivnostima, uključujući promjene nastale i od novčanih i nenovčanih promjena. Izmjene MRS 7 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- Izmjene MRS 12 „Porez na dobitak“ koja se odnosi na identifikovanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke, primjenjuju se retrospektivno za godišnje periode koji počinju na dan 1. decembra 2017. godine ili kasnije, sa podržanom ranijom primjenom.

2.3 Načelo stalnosti poslovanja

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine ostvarilo neto dobitak u iznosu od EUR 108 hiljada (2015: neto gubitak u iznosu od EUR 6.512 hiljada), dok je na navedeni dan akumulirani gubitak iznosio EUR 3.013 hiljada.

Pored toga, na dan 31. decembra 2015. godine ukupne obaveze Društva prevazilazile su njegovu ukupnu imovinu (gubitak iznad visine kapitala) za EUR 190 hiljadu. Imajući navedeno u vidu, Skupština akcionara je dana 8. decembra 2015. godine donijela je Odluku povećanju osnovnog (akcijskog) kapitala Društva putem nove emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine. Većinski akcionar Društva Triglav INT, Holdinška družba, d.d., Ljubljana, Slovenija je 22. decembra 2015. godine izvršio uplatu po osnovu kupovine nove emisije akcija u iznosu EUR 7.505 hiljada. Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je dana 21. januara 2016. godine izdala Rješenje broj 02/2E-18/4-16 kojim je potvrđena uspješnost emisije akcija (napomena 26) i istog dana registrovana kod Centralne depozitarne agencije.

2.4 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, fer vrjednovanje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se ne kotiraju, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanja za izravnane rizika, druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja.

Pregled najvažnijih računovodstvenih procjena dat je u nastavku.

a) Amortizacija i amortizacione stope

Obračun amortizacije i primijenjene stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

Analiza osjetljivosti u slučaju promjene procjena

Ukoliko bi amortizacione stope, na osnovu procijenjenog ekonomskog vijeka trajanja nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja na način opisan u prethodnom pasusu, bile više (niže) za 10% u odnosu na one koje su korišćene za obračun amortizacije za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2016. godine, iznos troškova amortizacije koji bi bili priznati u finansijskim izvještajima bio bi viši (niži) za EUR 50 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4 Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

b) Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo vrši procjenu naplativosti potraživanja, kao i obračun ispravke vrijednosti za sva sumnjiva i sporna potraživanja, a na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune obaveze. Procjena je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultujućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja osim one koja je formirana u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima.

c) Rezervisane štete

Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše i ažurira kada su raspoložive nove informacije. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica.

Analiza osjetljivosti u slučaju promjene procjena

U nastavku je prikazana analiza osjetljivosti iznosa obaveza iz osiguranja priznatih u pojedinačnim finansijskim izvještajima na promjene ključnih pretpostavki obračuna. Pri tome, za iznose obaveza po osnovu dugoročnih ugovora o osiguranju sa fiksnim ili garantovanim uslovima, promjene u pretpostavkama neće uzrokovati značajne promjene u iznosu priznatih obaveza, odnosno rezervisanja, osim ukoliko su od takvog značaja da uzrokuju podešavanja preko testa adekvatnosti obaveza. Sljedeća tabela prikazuje potencijalni uticaj promene pojedinih ključnih pretpostavki na iznose priznatih rezervisanja za rentne štete, kao i na ukupan iznos rezervisanja za nastale neprijavljene štete (samo obavezno osiguranje od autoodgovornosti) priznat u priloženim finansijskim izvještajima:

	Obim promjene	U hiljadama EUR 31. decembar 2016.
<i>Rezervisanja za rentne štete:</i>		
- promjena kapitalizovanog iznosa	±5%	±22
<i>Rezervisanja za nastale neprijavljene štete (autoodgovornost):</i>		
- promjena intervala povjerenja	±5%	±463

d) Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primjenom odgovarajućih metoda procjene. Društvo primjenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki. Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Uprava Društva vrši procjenu rizika, i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)****2.4 Korišćenje procjenjivanja (nastavak)****e) Umanjenje vrijednosti nekretnina i investicionih nekretnina**

Na svaki datum bilansa stanja Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja, koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koja se ne koristi kao investiciona nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

3.2 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i saosiguranja i prihode od ostalih usluga. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije umanjene za iznos poreza.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja u skladu sa Zakonom o porezu na premije osiguranja („Sl. list RCG“ br. 27/04, 37/04, „Sl. list CG“, br. 73/10 i 40/11), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Prihode od drugih poslova osiguranja čine prihodi od provizija od reosiguranja i saosiguranja, prihodi od prodaje zelenih kartona, prihodi od usluge likvidacije šteta i drugi prihodi iz poslova osiguranja.

3.3 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove, doprinose i rezervisanja. Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i troškovi procjena), umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama. Troškovi procjene sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajeve šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju:

- rashode za povećanje ostalih tehničkih rezervi i to: rezervi za izravnanje rizika za osiguranje kredita i rezervi za neistekle rizike;
- direktne i indirektne troškove obuhvata osiguranja koji su iskazani po funkcionalnom principu;
- ostale režijske troškove, koji predstavljaju funkcionalnu grupu troškova;
- ostale rashode iz poslova osiguranja: troškovi nadzornog organa, doprinos za pokriće šteta za nezaštićena i nepoznata vozila, troškove za preventivnu djelatnost, obezvrjeđenje potraživanja, otpise potraživanja i druge rashode iz poslova osiguranja.

3.4 Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi se sastoje od: prihoda od dividendi, prihoda od ulaganja u nepokretnosti, prihoda od kamata, ostali prihodi od finansijskih ulaganja (kursne razlike od finansijskih ulaganja, prihodi od ukidanja obezvrjeđenja finansijskih ulaganja i drugi prihodi od finansijskih ulaganja) i dobiti od otuđenja finansijskih ulaganja. Prihodi od dividendi se priznaju, kada se stekne pravo na uplatu. Prihodi od kamata se priznaju, kada su kamate zarađene.

Finansijski rashodi obuhvataju: amortizaciju ulaganja u sredstva, rashode ulaganja u nepokretnosti, rashode kamata, ostale rashode finansijskih ulaganja (negativne kursne razlike i ostale rashode), gubitke od obezvrjeđenja finansijskih sredstava i gubitke od finansijskih ulaganja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5 Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva, koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja: zemljišta, zgrade ili djelovi zgrada i oprema. U opremu se ubraja i sitni inventar sa rokom upotrebe dužim od jedne godine.

Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja ispunjavaju uslove za priznavanje, se kod početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja obuhvata: nabavnu cijenu, uvozne i nepovratne dažbine prilikom kupovine i troškove, koje je moguće pripisati neposredno njegovom osposobljavanju za planirano korišćenje, naročito troškove dovoza i namještanja i procjenu troškova razgrađivanja, odstranjivanja i obnavljanja.

Nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja Društvo koristi model nabavne vrijednosti i vodi ta sredstva po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjena za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređenje.

Amortizacija ovih sredstava se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina postrojenja i opreme određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i starenja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Vijek korišćenja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i izabrani metod amortizacije potrebno je godišnje provjeravati. Ako se utvrdi da je vijek upotrebe drugačiji od već izabranog, potrebno je promijeniti ili dopuniti Odluku o metodi amortizacije. Efekti takve promjene se obračunaju i iskazuju u finansijskim izvještajima u godini u kojoj je došlo do promjena. Primjenjene stope amortizacije pojedinih grupa nekretnina postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
GRAĐEVINSKI OBJEKTI	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostali građevinski objekti	2,0 - 4,0
OPREMA, VOZILA I OSTALO	
1. Transportna sredstva	14,29
2. Telefonska i druga oprema za prenos veza	20,00
3. Računari i računarska oprema	30,0
4. Računarske i pisaće mašine	20,0 - 25,0
5. Kancelarijski i ostali namještaj	10,0 - 20,0
7. Oprema za snimanje i umnožavanje	20,0
8. Oprema za čuvanje novca i hartija od vrijednosti	10,0
9. Ostala nepomenuta oprema	12,5 - 25,0

Privremeno se prekida obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja su oštećena zbog više sile ili ih zbog toga nije moguće koristiti. Prekid traje toliko vremena, koliko je potrebno za otklanjanje nastale štete. Privremeni prekid obračuna amortizacije vrši se, ako je vrijeme nemogućnosti korišćenja duže od jednog mjeseca.

Amortizacija nekretnina postrojenja i opreme prestaje kada je sredstvo razvrstano u sredstva za prodaju ili kada je ukinuto priznavanje sredstva (otuđenje ili ako od njegovog korišćenja ili otuđenja više ne možemo očekivati buduće ekonomske koristi).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5 Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (nastavak)

Godišnje prilikom zaključenja poslovne godine, procjenjuje se da li postoje indikatori obezvrjeđenja nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja.

Kod procjenjivanja, da li postoji indikator obezvrjeđenja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstva zbog protoka vremena smanjila se mnogo više od očekivane;
- javile su se značajne promjene u tehnološkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a ta povećanja će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenu kod obračuna upotrebne vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava sa negativnim uticajem na Društvo i drugi indikatori).

Ako postoje takvi indikatori, Društvo mora procijeniti nadoknadivu vrijednost sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstava manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvenu vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak od obezvređenja, koji se priznaje u bilansu uspijeha.

3.6 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se odnosi na računarske softvere i licence.

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Društvo primjenjuje model nabavne vrijednosti i vodi nematerijalnu imovinu po nabavnim vrijednostima, umanjanim za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Nematerijalna ulaganja, koja su namijenjena prodaji, se na osnovu Odluke Odbora direktora preraspoređuju u dugoročna sredstva za prodaju po knjigovodstvenoj vrijednosti.

3.7 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose prihode od zakupnine ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Početno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke.

Naknadno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obračunatu amortizaciju i eventualno obezvrjeđenje.

Način amortizacije i obezvrjeđenja investicionih nekretnina je isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja. Analiza indikatora eventualnog obezvrjeđenja vrši se godišnje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7 Investicione nekretnine (nastavak)

Primjenjene stope amortizacije za investicione nekretnine su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
Investicione nekretnine	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostalo	2,0 - 4,0

3.8 Lizing

Određivanje da li je neki aranžman lizing ili sadrži lizing zasniva se na sadržini aranžmana na dan njegovog nastanka: da li ispunjenje aranžmana zavisi od korišćenja posebnog sredstva ili sredstava ili aranžman sadrži pravo na korišćenje tog sredstva.

Finansijski lizing po kome se Društvu suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetom lizinga kapitalizuje se na početku lizinga po fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. Minimalna plaćanja lizinga se dijele na finansijski trošak i smanjenje neizmirene obaveze po osnovu lizinga u cilju ostvarenja konstantne periodične kamatne stope na preostali saldo obaveza. Finansijski trošak se iskazuje u bilansu uspeha.

Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom korisnog vijeka upotrebe. Međutim, ukoliko nije sasvim izvjesno da će Društvo steći pravo vlasništva nad sredstvom do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od trajanja lizinga ili procjenjenog vijeka trajanja sredstva.

Potraživanja i Obaveze po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao prihodi i rashodi u bilansu uspeha tokom period trajanja lizinga.

3.9 Finansijska sredstva

Finansijska sredstva se kod početnog priznavanja svrstavaju u sljedeće grupe:

- Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspeha;
- Finansijska sredstva koja se drže do dospelja;
- Krediti (pozajmice) i potraživanja;
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju;

Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu po fer vrijednosti kroz bilans uspeha, direktne troškove transakcije (naknade plaćene zastupnicima, savjetnicima, berzanskim posrednicima, dažbine berzi i ostale dažbine povezane sa prenosom), a koje proizilaze neposredno iz kupovine ili izdavanja finansijskog sredstva.

Klasifikacija zavisi od namjere za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Finansijska sredstva su klasifikovana po fer vrijednosti kroz bilans uspeha kada se hartije od vrijednosti drže u cilju ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom periodu. Kategorije sredstava raspoloživih za prodaju i ulaganja koja se drže do dospelja se koriste kada se odnosnom obavezom pasivno upravlja i / ili se ona vrednuje po amortizovanoj vrijednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9 Finansijska sredstva (nastavak)

3.9.1 Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha uključuju:

- Finansijska sredstva za trgovanje: sredstva za koja postoji tržište odnosno za koja se vrijednost može pouzdano izmjeriti.
- Finansijska sredstva, koja se kod priznavanja razvrstavaju u grupu po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha. To su sredstva za koje mora postojati tržište kako bi se njihova vrijednost mogla pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja, ove investicije se ponovo mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspjeha. U bilansu uspjeha se priznaju i sve dobijene dividende i kamate.

3.9.2 Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća

Finansijska sredstva, neizvedena sa fiksnim iznosom plaćanja ili iznosom plaćanja koji se može odrediti i fiksnim rokom dospijeća, klasifikuju se kao ona koja se drže do dospijeća ako Društvo ima namjeru i sposobnost da ih drži do dospijeća. Ova ulaganja se pri početnom priznavanju vrednuju po nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost plaćene naknade za nabavku ulaganja. Svi troškovi transakcije nastali pri nabavci su uključeni u nabavnu vrijednost ulaganja.

Nakon početnog vrednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospijeća se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Preračuni finansijskih sredstava koja se drže do dospijeća, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Ukoliko se fer vrijednost tih sredstava privremeno poveća ili smanji ispod knjigovodstvene vrijednosti, ta promjena ne utiče na visinu tih sredstava, odnosno te se promjene ne priznaju u poslovnim knjigama.

Sredstava koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospijeća nije moguće prodati prije dospijeća ili razvrstati u drugu grupu sredstava.

3.9.3 Krediti (pozajmice) i potraživanja

Nakon početnog vrednovanja, zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Kredit

Kredit su neizvedena finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti, koja je fer vrijednost plaćene naknade za pribavu sredstava. Svi troškovi transakcije nastali prilikom pribave se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva. Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu. Preračuni finansijskih ulaganja, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.9 Finansijska sredstva (nastavak)****3.9.3 Krediti (pozajmice) i potraživanja (nastavak)***Potraživanja*

Potraživanja svih vrsta se kod početnog priznavanja iskazuju u iznosima, koji proističu iz odgovarajućih isprava, uz pretpostavku, da će biti naplaćena.

Potraživanja, za koja postoji pretpostavka (vjerovatnoća), da neće biti naplaćena u cjelosti ili u određenom roku, iskazuju se kao sumnjiva i sporna potraživanja i vrši se obračun obezvređenja na teret poslovnih rashoda.

Sumnjiva potraživanja su potraživanja, za koja se sumnja da neće biti izmirena u redovnom roku odnosno u cjelokupnom iznosu. U ta potraživanja uključujemo potraživanja od dužnika, koji su u stečajju, prinudnoj naplati. Sporna potraživanja su potraživanja za koja je započet sudski postupak.

Potraživanja u stranoj valuti se preračunaju u domaću valutu po kursu na dan nastanka. Kursna razlika, koja nastaje do dana izmirenja ili do dana bilansa stanja, prikazuje se u okviru finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

3.9.4 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Početno priznavanje finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju se vrši po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju se naknadno mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja se priznaju u kapitalu dok finansijsko sredstvo ne prestaje da se priznaje, kada će akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biti priznat u bilansu uspjeha, ili dok se ne odredi da je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, kada se akumulirani gubitak priznaje u bilansu uspjeha iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo.

Ulaganja u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti odmjeravaju se po nabavnoj vrijednosti.

Preračuni finansijskih sredstava, koji su izraženi u stranim valutama, koja se utvrđuju po fer vrijednosti, priznaju se neposredno u kapitalu. Finansijska ulaganja u instrumente kapitala, izražene u stranim valutama, koji se utvrđuju po nabavnoj vrijednosti, ne preračunavaju se.

Društvo ima u toj grupi razvrstana sljedeća finansijska sredstva:

- instrumenti kapitala koji nisu razvrstane u druge grupe sredstava,
- dužničke hartije od vrijednosti (tržišne), koje nijesu razvrstane u finansijska sredstva u posjedu do dospjeća za plaćanje i u pozajmice.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9 Finansijska sredstva (nastavak)

3.9.5 Finansijska ulaganja u zavisna i pridružena društva

Finansijska ulaganja u kapitalne instrumente zavisnih društava se u pojedinačnim finansijskim izvještajima obračunavaju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za nastalo obezvređenje.

Dividende, koje su ostvarene u zavisnim i pridruženim društvima, priznaju se u poslovnom rezultatu, kada se stekne pravo na dividendu.

3.9.6 Obezvređenje finansijskih sredstava

Društvo kvartalno, a najmanje jednom godišnje, prilikom zaključenja poslovne godine utvrđuje, da li postoje nepristrasni indikatori obezvređenja finansijskih sredstava. Pod nepristrasnim indikatorima obezvređenja smatraju se: neplaćanje kamate ili glavnice, značajne finansijske teškoće izdavaoca, vjerovatnoća stečaja ili finansijske reorganizacije izdavaoca, nestanak aktivnog tržišta zbog finansijskih teškoća i drugi značajni podaci, koji ukazuju, da postoji mjerljivo smanjenje ocijenjenih budućih novčanih tokova, uključujući privredne prilike u zemlji ili lokalnom okruženju izdavaoca.

Kod instrumenata kapitala se kao nepristrasni indikator obezvređenja uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- značajno smanjenje fer vrijednosti ispod nabavne vrijednosti za 40% i više;
- dugotrajno smanjenje fer vrijednosti neprekidno 9 mjeseci od dana kada se kapitalnim instrumentima fer vrijednost prvi put smanjila ispod nabavne vrijednosti i ostala niža cijeli period od 9 mjeseci i istovremeno se umanjila za više od 10% nabavne vrijednosti.

Kod dužničkih hartija od vrijednosti se kao nepristrasni dokaz o slabljenju uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- kašnjenja u plaćanju i drugi značajni negativni događaji, povezani sa kreditnom sposobnošću izdavaoca.

Ako postoje dokazi (ispunjeni gore navedeni uslovi), finansijsko sredstvo bi trebalo obezvrijediti.

Za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su pravna lica, u grupi osiguranja imovine, oblikuju se obezvređenje na osnovu sljedećih kriterijuma:

Za veće osiguranike – pravna lica koji imaju potraživanja veća od 1% garantne rezerve formira se ispravka vrijednosti na osnovu ocjena finansijskog položaja i platežne sposobnosti, pri čemu se osiguranik svrstava u grupe od A do D uz uvažavanje broja dana kašnjenja u plaćanju.

Za ostale osiguranike – pravna lica koji imaju potraživanja manja od 1% garantne rezerve, obezvređenje potraživanja se formira u zavisnosti od starosne strukture potraživanja na sljedeći način:

Starosna struktura	Procenat ispravke potraživanja
Nedospjela i dospjela do 90 dana	0 %
Dospjela od 91 do 180 dana	25 %
Dospjela od 181 do 270 dana	50 %
Dospjela od 271 do 365 dana	75 %
Dospjela preko 365 dana	100 %

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9 Finansijska sredstva (nastavak)

3.9.6 Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Navedene ispravke vrijednosti mogu se povećati, ukoliko postoje podaci o neispunjavanju obaveza osiguranika prema Društvu u proteklim godinama. U tom slučaju je potrebno dati pismeno obrazloženje.

Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je objavljen stečajni postupak, bez obzira na starost potraživanja, obezvredenje formira se u visini od 100% iznosa potraživanja. Isto važi za potraživanja po osnovu sudske naplate. Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je uvedeno prinudno poravnanje, obezvredenje se formiraju do visine poznatog procenta koji će biti otpisan nakon okončanja postupka.

Za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su fizička lica, u grupi osiguranja imovinskog osiguranja, obezvredenje se formiraju na osnovu istih kriterijuma kao za pravna lica koja imaju potraživanja manja od 1% garantovane rezerve.

3.10 Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacije i druge rezerve, akumulirani gubitak prethodnih godina i dobit tekuće godine.

Adekvatnost kapitala

Na osnovu Zakona o osiguranju („Službeni list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 55/16) kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su revalorizacije rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Kapital (nastavak)

Adekvatnost kapitala (nastavak)

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za sljedeće odbitne stavke:

- 1) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.11 Garantni kapital

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim ovim Zakonom o osiguranju.

3.12 Ostala dugoročna rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili preuzetu) koja je rezultat prošlih događaja, gdje je vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban da se izmiri obaveza i može se dati pouzdana procjena iznosa obaveze.

Rezervisanja se oblikuju za sljedeće namjene:

- za jubilarne nagrade
- za otpremnine kod odlaska u penziju.

Vrijednost rezervisanja mora biti istovjetna sadašnjoj vrijednosti izdataka, koji su po očekivanju neophodni za izmirenje obaveze.

Ova rezervisanja se knjiže na osnovu aktuarskih obračuna.

3.13 Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja, kao što su:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za izravnjanje rizika za osiguranje kredita i
- rezervacije za neistekle rizike.

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisuje Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Bruto tehničke rezerve (nastavak)

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja Društvo je sastavilo pravilnike za formiranje svih potrebnih tehničkih rezervi koje proizilaze iz poslovanja Društva.

Društvo vrši sledeće rezervacije:

Prenosna premija – obračun je napravljen po principu pro rata temporis na osnovu pojedinačnih polisa za sve polise kojima je trajanje nakon 31. decembra 2016. godine

Rezerve za štete – rezerve za nastale prijavljene štete (RBNS), rezerve za nastale neprijavljene štete (IBNR) i prateći troškovi za rezervisane štete (CHC). RBNS popis rezervacija se vrši za svaku pojedinačnu štetu. IBNR – obračun je po priznatim aktuarskim metodama, za osiguranje od posledica nezgode i osiguranje motornih vozila po chain ladder (CL) metodi na kumulativnim podacima i za osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila kombinacija CL i Bornhuetter-Fergusonove metode (BF). Za ostale vrste obračun je napravljen po metodi kvote šteta. Troškovi za rezervisane štete (CHC) su izračunati su kao proizvod koeficijenta rezervacije troškova vezanih za isplatu i rešavanje šteta i ukupnog iznosa rezervisanih šteta (RBNS i IBNR).

Društvo formira i ostale rezervacije:

Rezerve za izravnavanje rizika –RZIR- za osiguranje kredita u skladu sa zakonom i Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnavanje rizika;

Rezerve za neistekle rizike (URR) za one vrste za koje se može očekivati da prenosna premija neće biti dovoljna za pokrivanje svih budućih obaveza iz postojećih ugovora. Za one vrste za koje je prosječni neto tehnički rezultat za poslednje 3 godine preko 1 formiran je iznos URR.

Rezerve za bonuse i popuste formiraju se samo po osnovu poslova reosiguranja (po osnovu Stop loss ugovora).

3.14 Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG" br. 65/01, br. 12/02, br. 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG" br. 65/01, br. 12/02, br. 80/04, „Sl. list CG" br. 40/08, br. 86/09 br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odloženi porez na dobit se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.15 Primanja zaposlenih*****Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih***

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Troškovi penzija i ostalih naknada nakon penzionisanja

U Društvu ne postoji penzioni fond niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju CG ("Sl. list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 29/05, „Sl. list CG“ 14/07, 47/07, 12/07, 13/07, 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 39/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 06/14, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16).

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Kolektivnog ugovora, jubilarne nagrade, regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka i prevoza, obezbjeđuje pomoć zaposlenima, na predlog Sindikata, u propisanim slučajevima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

Otpremnine

Saglasno Kolektivnom ugovoru, zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju.

Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba (višak radnika). Kao poseban vid otpremnine postoji davanje u slučaju sporazumnog raskida radnog odnosa, kao način podsticanja smanjenja broja zaposlenih, uz njihovu saglasnost. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1 Rizik osiguranja

Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv.

4.2 Rizik osiguranja lica

Učestalost i težina šteta zavisi od nekoliko činilaca. Najznačajniji su povišeni nivo naknade po osnovu štete nastale usled izloženosti rizicima od povreda ili bolesti. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

4.3 Ugovori o osiguranju imovine

U vezi sa ugovorima o osiguranju imovine Društvo je izloženo rizicima od teže prirodne nepogode (poplave, olujnih vjetrova itd.), i rizicima od šteta za požare i kvarove opreme osiguranika. Za određene vrste ugovora Društvo ima ograničen broj šteta koje po polisi isplaćuje ili ograničenu ukupnu sumu koju isplaćuje po polisi u toku godine.

4.4 Tržišni rizik

Poslovanje Društva izloženo je različitim finansijskim rizicima. Tržišni rizik obuhvata rizik od deviznih kolebanja, rizik kamatnih stopa, fer vrijednosti i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora. Odbor direktora donosi u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizikom, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i ulaganje viška likvidnih sredstava.

Društvo nije izloženo deviznom riziku. Devizni rizik proističe iz obračuna i uplata šteta u inostranstvu i aktuelnih priznatih obaveza.

Devizni rizik se javlja kada se buduće trgovinske transakcije i priznata sredstva i obaveze denominuju u valuti koja nije funkcionalna valuta Društva. Rukovodstvo je zaduženo da rukovodi neto pozicijom u svakoj stranoj valuti.

4.5 Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Učesnici u poslu i gotovinske transakcije su ograničeni na finansijske institucije visokog kreditnog kvaliteta. Društvo ima politike kojima se ograničava obim kreditnog izlaganja prema svakoj pojedinačnoj finansijskoj instituciji.

Društvo je izloženo kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da suprotna strana neće biti sposobna da plati pun iznos duga po dospelju. Područja u kojima je Društvo izloženo kreditnom riziku su:

- udio reosiguravača u obavezama po osnovu osiguranja,
- potraživanja od reosiguravača po osnovu već isplaćenih šteta,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.6 Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je minimalan

4.7 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

4.8 Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj (fer) vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši obezvređenje.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. ISPRAVKE GREŠAKA RANIJIH GODINA

Društvo je, u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ korigovalo finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine za efekte identifikovanih grešaka prilikom obračuna odloženih poreskih sredstava i obaveza za 2015. i ranije godine.

Pregled uticaja korekcija na račune kapitala, dat je u nastavku:

U hiljadama EUR

	<u>Nepokriveni gubitak</u>
Nepokriveni gubitak na dan 1. januara 2015., prethodno iskazano	(10.578)
Ispravka grešaka ranijih godina	(109)
Nepokriveni gubitak na dan 1. januara 2015. godine, korigovano	(10,687)
Gubitak tekuće godine	(6.550)
Ispravka grešaka tekuće (2015.) godine preko rezultata perioda	38
Nepokriveni gubitak na dan 31.12.2015. godine, korigovano	<u>(17.199)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine
5. ISPRAVKE GREŠAKA RANIJIH GODINA

Efekti gornjih korekcija na pojedinačni Blansa stanja Društva na dan 31. decembra 2015. godine prikazani su u narednom pregledu:

U hiljadama EUR	31. decembar 2015	Korekcije	31. decembar 2015
	<i>Prethodno iskazano</i>		<i>Korigovano</i>
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	97	-	97
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	7.748	-	7.748
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	23.110	-	23.110
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	1.330	-	1.330
Dugoročna finansijska ulaganja	24.440	-	24.440
Kratkoročna finansijska ulaganja	750	-	750
Gotovinska sredstva	7.682	-	7.682
Kratkoročna potraživanja	10.295	-	10.295
Kratkoročna sredstva	17.977	-	17.977
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	5.226	-	5.226
Aktivna vremenska razgraničenja	2.468	-	2.468
Odložena poreska sredstva	7	-	7
Ukupna aktiva	58.713	-	58.713
PASIVA			
Akcijski kapital - obične akcije	17.032	-	17.032
Osnovni kapital	17.032	-	17.032
Revalorizacione rezerve	(24)	-	(24)
Prenesena i neraspoređena dobit/(gubitak)	(17.128)	(71)	(17.199)
- Preneseni gubitak iz prethodnih godina	(10.578)	(109)	(10.687)
- Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine	(6.550)	38	(6.512)
Rezerve	(17.152)	-	(17.152)
Bruto tehničke rezerve	33.658	-	33.658
Ostala rezervisanja	502	-	502
Rezervisanja	34.160	-	34.160
Kratkoročne obaveze	6.377	-	6.377
Obaveze prema matičnom društvu	10.232	-	10.232
Ostale obaveze	7.505	-	7.505
Druge finansijske obaveze	165	-	165
Obaveze za odloženi porez	376	71	447
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	18.278	-	18.349
Pasivna vremenska razgraničenja	18	-	18
Ukupna pasiva	58.713	-	58.713

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

5. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA 2015. (nastavak)

Efekti korekcija grešaka na pojedinačni bilans uspjeha Društva za godinu završenu na dan 31. decembra 2015. prikazani su u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>31. decembar 2015</u>	<u>Korekcije</u>	<u>31. decembar 2015</u>
	<i>Prethodno iskazano</i>		<i>Korigovano</i>
DOBIT REDOVNOG POSLOVANJA	(6.563)	-	(6.563)
POREZ NA DOBIT	13	38	51
NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU	<u>(6.550)</u>	<u>38</u>	<u>(6.512)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

6. PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

U hiljadama EUR

31. decembar 2016. godina

Vrste osiguranja	Bruto premija	Udio sa/re-osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.553	(139)	6.414
Zdravstveno osiguranje	580	-	580
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	2.334	(180)	2.154
Osiguranje šinskih vozila	140	(110)	30
Osiguranje aviona - kasko	305	(231)	74
Osiguranje plovila - kasko	208	(214)	(6)
Osiguranje prevoza robe	93	(66)	27
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	2.147	(1.454)	693
Ostala imovinska osiguranja	3.817	(2.633)	1.184
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	12.550	(485)	12.065
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	53	(40)	13
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	98	(74)	24
Opšte osiguranje od odgovornosti	635	(395)	240
Osiguranje jemstva	12	(1)	11
Osiguranje finansijskih gubitaka	64	(64)	-
Osiguranje pravne zaštite	15	(1)	14
Osiguranje pomoći na putu	294	(54)	240
Ukupno	29.898	(6.141)	23.757

U hiljadama EUR

31. decembar 2015. godina

Vrste osiguranja	Bruto premija	Udio sa/re-osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.418	(183)	6.235
Zdravstveno osiguranje	396	-	396
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	2.435	(259)	2.176
Osiguranje šinskih vozila	140	(109)	31
Osiguranje aviona - kasko	410	(368)	42
Osiguranje plovila - kasko	213	(224)	(11)
Osiguranje prevoza robe	116	(90)	26
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	2.228	(1.549)	679
Ostala imovinska osiguranja	4.010	(3.009)	1.001
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	11.789	(673)	11.116
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	57	(58)	(1)
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	90	(73)	17
Opšte osiguranje od odgovornosti	637	(448)	189
Osiguranje kaucija	32	(6)	26
Putno osiguranje	65	(62)	3
Osiguranje različitih finansijskih gubitaka	11	-	11
Osiguranje pomoći na putu	194	(2)	192
	29.241	(7.113)	22.128

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

7. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja	1.619	1.453
Naplaćena sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu premija (napomena 19.2)	8	22
	<u>1.627</u>	<u>1.475</u>

Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja uključuju sljedeće vrste usluga:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prihodi prodaje zelenih kartona	580	479
Prihodi od usluga procjene šteta	77	74
Prihodi od provizija reosiguranja	732	825
Prihodi od provizija saosiguranja	49	75
Prihodi od ukidanja ostalih tehničkih rezervisanja	181	-
	<u>1.619</u>	<u>1.453</u>

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obračunate bruto naknade šteta	(16.448)	(13.362)
Troškovi vezani za isplatu šteta	(1.308)	(1.347)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	336	245
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	(127)	(73)
Umanjenje za udio saosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	3.514	2.210
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	907	(2.569)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)	(392)	2.436
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	1.280	(973)
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	333	(349)
	<u>(11.905)</u>	<u>(13.782)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

U hiljadama EUR
31. decembar 2016. godina

Vrste osiguranja	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	5.690	(18)	5.672
Zdravstveno osiguranje	323	-	323
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.927	(110)	1.817
Osiguranje vazduhoplova	2.278	(2.278)	-
Osiguranje plovila – kasko	102	(10)	92
Osiguranje prevoza robe	17	(4)	13
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	502	(113)	389
Ostala imovinska osiguranja	1.231	(696)	535
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	5.516	(249)	5.267
Osiguranje marine	8	-	8
Opšte osiguranje od odgovornosti	84	(28)	56
Ostala osiguranja	78	(8)	70
	<u>17.756</u>	<u>(3.514)</u>	<u>14.242</u>

U hiljadama EUR
31. decembar 2015. godina

Vrste osiguranja	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	6.199	(614)	5.585
Zdravstveno osiguranje	260	-	260
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.699	(177)	1.522
Osiguranje plovila – kasko	1	-	1
Osiguranje prevoza robe	1	-	1
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	505	(174)	331
Ostala imovinska osiguranja	1.130	(568)	562
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	4.767	(586)	4.181
Osiguranje marine	7	-	7
Opšte osiguranje od odgovornosti	117	(70)	47
Ostala osiguranja	23	(21)	2
	<u>14.709</u>	<u>(2.210)</u>	<u>12.499</u>

9. PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Promjene drugih tehničkih rezervisanja	<u>61</u>	<u>(215)</u>
	<u>61</u>	<u>(215)</u>

Promjene drugih tehničkih rezervisanja na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na promjene rezervisanja za neistekle rizike i ukidanje rezervisanja za godišnje odmore.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

10. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Troškovi za preventive	1.225	1.171
Garantni fond	492	343
Troškovi nadzornog organa	289	262
Troškovi obezvrjeđenja potraživanja (napomena 19.2)	1.215	888
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	194	50
	<u>3.415</u>	<u>2.714</u>

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA**11.1 Troškovi sticanja osiguranja**

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Troškovi pribave osiguranja	1.557	1.646
Amortizacija	306	250
Zarade zaposlenih	1.717	1.358
Troškovi socijalnog i penzijskog osiguranja	1.184	914
Ostali troškovi rada	134	193
Troškovi usluga fizičkih lica koji ne obavljaju djelatnost	95	42
Troškovi reprezentacije, reklame, sajmovi	1.027	945
Troškovi materijala i energije	319	330
Troškovi usluga održavanja	205	186
Troškovi intelektualnih usluga	86	36
Dažbine koje ne zavise od poslovnog rezultata	16	15
Troškovi usluga saobraćaja i veza	97	94
Troškovi premije osiguranja	95	74
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	6	9
Zakupnine	219	179
Troškovi usluga stručnog obrazovanja	19	6
Ostali troškovi usluga	215	253
	<u>7.297</u>	<u>6.530</u>

11.2 Troškovi rada

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	545	848
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	384	617
Drugi troškovi rada	383	290
	<u>1.312</u>	<u>1.755</u>

11.3 Materijalni troškovi

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Troškovi kancelarijskog materijala	25	35
Troškovi energije	31	39
Drugi troškovi materijala	4	4
	<u>60</u>	<u>78</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)**11.4 Ostali troškovi usluga**

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2016.
Troškovi konsultantskih usluga	338	365
Zakupnine	15	12
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	43	40
Premije osiguranja	37	65
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	100	137
Troškovi drugih usluga	161	231
	<u>694</u>	<u>850</u>

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Prihodi od kamata	961	747
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	55	29
- Kamate po osnovu finansijskog lizinga	55	58
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	9	14
- Prihodi od zakupa investicionih nekretnina	169	197
- Dobici od prodaje investicionih nekretnina	270	48
	<u>1.519</u>	<u>1.093</u>
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Rashodi kamata po kreditima- matična kompanija	(407)	(413)
- Amortizacija investicionih nekretnina (Napomena 17.5)	(78)	(93)
- Neposredni poslovni rashodi investicionih nekretnina	(17)	(6)
- Gubici po osnovu prodaji udjela u povezanim licima	(54)	-
- Kamate finansijski lizing	(9)	(6)
- Obezvrjeđene vrijednosti investicionih nekretnina (Napomena 16 i 17.5)	(362)	(1.260)
- Ostali rashodi ulaganja	(84)	(14)
	<u>(1.011)</u>	<u>(1.792)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	<u>508</u>	<u>(699)</u>
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	388	212
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:		
- Obezvrjeđenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica (napomena 12)	(700)	(2.200)
- Obezvrjeđene vrijednosti nekretnina (Napomena 16 i 17.5)	(45)	(709)
- Ostali neposlovni i vanredni rashodi	(278)	(74)
	<u>(1.023)</u>	<u>(2.983)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u>(635)</u>	<u>(2.771)</u>
	<u>(127)</u>	<u>(3.470)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (nastavak)

Obezvrijeđenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica za godinu završenu 31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 700 hiljada odnosi se na obezvrijeđenje vrijednosti plasmana u povezano pravno lice "Lovćen auto" AD, Podgorica.

13. POREZ NA DOBIT

13.1 Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
		<i>korigovano</i>
Porez na dobit – tekući porez	-	-
Porez na dobit – odloženi porez	(78)	(51)
Ukupno	(78)	(51)

13.2 Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
		<i>korigovano</i>
Dobitak / (Gubitak) u bilansu uspjeha prije oporezivanja	30	(6.563)
Poreska stopa 9%	3	(591)
Troškovi koji se ne priznaju u poreske svrhe	47	84
Oprema do EUR 300	4	-
Obezvrijeđenja i rashodovanja koja se ne priznaju za obračun poreske amortizacije	-	375
Nepriзнati poreski kredit	-	171
Iskorišćeni poreski kredit i umanjeње poreza	(9)	-
Ostale promjene	33	12
Ukupno	78	51

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

13.3 Odložene poreske obaveze i sredstva

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u pojedinačnim finansijskim izvještajima Društva.

Stanje odloženih poreskih obaveza po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama i odloženih poreskih obaveza po osnovu obveznica su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2016.	31. decembar 2015. <i>korigovano</i>
Stanje na početku godine	(442)	(493)
Obračunati odloženi porez u toku godine	78	51
	<u>(364)</u>	<u>(442)</u>
Odloženi porez po osnovu obveznica	(35)	(5)
Stanje na kraju godine	<u><u>(399)</u></u>	<u><u>(447)</u></u>

13.4 Nepriznata odložena poreska sredstva

Nepriznata odložena poreska sredstva koja su povezana se poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, a koja nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno dobiti da apsorbuje akumulirane poreske gubitke po godinama nastanka i isteka prikazani su u sljedećem pregledu:

(U hiljadama EUR)		31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Godina nastanka	Godina isteka		
2010	2016	364	372
2014	2019	33	33
2015	2020	171	171
		<u>568</u>	<u>576</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

14. ZARADA PO AKCIJI

	31. decembar 2016.	31. decembar 2015. Korigovano
(Gubitak)/ Dobit za godinu u hiljadama EUR	108	(6.512)
Ponderisani prosječni broj akcija	<u>1.721.708</u>	<u>327.553</u>
Zarada po akciji u EUR	<u>0,0627</u>	<u>(19,8808)</u>

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine se odnose na softvere i licence. Kretanje na nematerijalnim ulaganjima za godine završene 31. decembra 2016. i 2015. prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	1.133	1.108
Nove nabavke	<u>36</u>	<u>25</u>
Stanje, 31. decembra	1.169	1.133
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	1.036	1.010
Amortizacija	<u>31</u>	<u>26</u>
Stanje, 31. decembra	1.067	1.036
Neto sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	<u>102</u>	<u>97</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

U hiljadama EUR	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Oprema u pripremi		Ukupno
				Oprema	Oprema u pripremi	
Stanje, 1. januara 2015.	97	9.082	3.560	2	12.741	
Nove nabavke	-	15	38	314	367	
Prenos sa investicija u toku	-	-	299	(299)	-	
Reklasifikacija (Napomena 17.5)	-	(66)	-	-	(66)	
Smanjenja	-	-	(82)	-	(82)	
Stanje, 31. decembra 2015.	97	9.031	3.815	17	12.960	
Nove nabavke	-	23	34	477	534	
Prenos sa opreme u pripremi	-	-	487	(487)	-	
Reklasifikacija (Napomena 17.5)	-	(1.408)	-	-	(1.408)	
Prodaja	-	-	(51)	-	(51)	
Isknjiženje	(97)	-	(122)	-	(219)	
Umanjenje po osnovu procjene	-	(48)	-	-	(48)	
Stanje, 31. decembra 2016.	-	7.598	4.163	7	11.768	
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	
Stanje, 1. januara 2015.	-	2.187	2.625	-	4.812	
Amortizacija	-	136	328	-	464	
Reklasifikacija (Napomena 17.5)	-	(10)	-	-	(10)	
Smanjenja	-	-	(54)	-	(54)	
Stanje, 31. decembra 2015.	-	2.313	2.899	-	5.212	
Amortizacija	-	116	349	-	465	
Reklasifikacija (Napomena 17.5)	-	(139)	-	-	(139)	
Prodaja	-	-	(17)	-	(17)	
Isknjiženje	-	-	(122)	-	(122)	
Stanje, 31. decembra 2016.	-	2.290	3.109	-	5.399	
Neto sadašnja vrijednost	-	5.308	1.054	7	6.369	
Stanje, 31. decembra 2016	-	-	-	-	-	
Stanje, 31. decembra 2015	97	6.718	916	17	7.748	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		
- Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti	23.566	14.379
- Akcije	569	588
- Dugoročni depoziti	800	800
- Ostala dugoročna finansijska ulaganja	179	176
- Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	2.746	5.158
- Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing	1.887	2.009
	<u>29.747</u>	<u>23.110</u>
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	1.330	1.330
	<u>31.077</u>	<u>24.440</u>

17.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obveznice države Crne Gore	23.566	14.379
	<u>23.566</u>	<u>14.379</u>

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 23.566 hiljada (31. decembra 2015. godine: EUR 14.379 hiljada) odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore u iznosu od EUR 11.377 hiljada čiji je rok dospijanja 20 maj 2019. godine, 5.527 hiljada sa rokom dospijanja 18. marta 2020. godine i 6.662 hiljada čiji je rok dospijanja 10 mart 2021. godine

17.2 Akcije

Ulaganja u kapital drugih pravnih lica – akcije na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prva banka Crne Gore – osnovana 1901 AD, Podgorica	2,3181	470	475
Invest banka Montenegro AD, Podgorica	0,2895	29	44
Societe Generale banka Montenegro AD, Podgorica	0,0982	38	25
Akcionarsko društvo za reosiguranje Dunav RE, Beograd – Republika Srbija	0,7780	31	30
Crnogoracoop	-	-	13
NLB Montenegrobanka AD, Podgorica, Luka Bar AD, Bar	0,0061	0.9	0.9
		<u>0.1</u>	<u>0.1</u>
		<u>569</u>	<u>588</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
 31. decembar 2016. godine

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)
17.3 Dugoročni depoziti kod banaka prikazani su u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	Period dospijeća	Kamatna stopa (%)	31. decembar 2016	31. decembar 2015
Societe Generale banka Montenegro AD, Podgorica	29.12.2018.	2,35	800	800
Atlas banka AD, Podgorica	02.10.2016.	4,8-5	-	300
Komercijalna banka AD, Budva	19.12.2016.	3,2	-	200
Minus: tekuće dospjeće			-	(500)
			<u>800</u>	<u>800</u>

17.4 Ostala dugoročna finansijska ulaganja

Ostala dugoročna finansijska ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine uključuju umjetnička djela u iznosu EUR 179 hiljada (2015: EUR 176 hiljada).

17.5 Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

U hiljadama EUR	Zemljište	Građevinski objekti	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2015.	1.889	6.283	134	8.306
Povećanje	-	404	23	427
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	66	-	66
Prodaja	-	(278)	-	(278)
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>1.889</u>	<u>6.475</u>	<u>157</u>	<u>8.521</u>
Povećanje	-	39	-	39
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	1.408	-	1.408
Prenos sa investicija u toku	-	157	(157)	-
Prodaja	(1.889)	(4.459)	-	(6.348)
Stanje, 31. decembra 2016.	<u>-</u>	<u>3.620</u>	<u>-</u>	<u>3.620</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2016.	631	803	-	1.434
Obezvrjeđenje	859	1.069	-	1.928
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	10	-	10
Prodaja	-	(102)	-	(102)
Amortizacija	-	93	-	93
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>1.490</u>	<u>1.873</u>	<u>-</u>	<u>3.363</u>
Obezvrjeđenje (Napomena 12)	-	362	-	362
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	139	-	139
Prodaja	(1.490)	(1.578)	-	(3.068)
Amortizacija (Napomena 12)	-	78	-	78
Stanje, 31. decembra 2016.	<u>-</u>	<u>874</u>	<u>-</u>	<u>874</u>
Neto sadašnja vrijednost				
Stanje, 31. decembra 2016.	<u>-</u>	<u>2.746</u>	<u>-</u>	<u>2.746</u>
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>399</u>	<u>4.602</u>	<u>157</u>	<u>5.158</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

17.5 Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (nastavak)

Pregled neto ostvarenog rezultata po osnovu investicionih nekretnina prikazan je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina	151	197
Rashodi poreza na imovinu	(30)	(30)
Amortizacija investicionih nekretnina	(78)	(93)
	<u>43</u>	<u>74</u>

17.6 Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing

Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina fizičkim licima na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine u cjelosti se odnose na prodane investicione nekretnine – stambene objekte u Nikšiću u skladu sa ugovorima o prodaji nepokretnosti kojima je precizirano sljedeće:

- plaćanje se vrši u jednakim mjesečnim ratama;
- period otplate je od 10 do 20 godina;
- prosječna interna stopa prinosa iznosi 3% na godišnjem nivou;
- nakon naplate posljednje rate, vlasništvo nad stambenim objektima prelazi na kupca.

U pregledu koji slijedi prikazana su dugoročna potraživanja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Dugoročna potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	2.013	2.168
Minus: Tekuće dospijeće (napomena 19.6)	(126)	(159)
	<u>1.887</u>	<u>2.009</u>

Dospijeće dugoročnih potraživanja po osnovu lizinga sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2016	31. decembar 2015
- do jedne godine	126	159
- od jedne do dvije godine	159	122
- od dvije do tri godine	122	126
- od tri do četiri godine	129	129
- od četiri do pet godina	132	132
- od pet godina do deset godina	678	667
- od deset do petnaest godina	510	678
- od petnaest do dvadeset godina	157	155
	<u>2.013</u>	<u>2.168</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

17.7 Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva

Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva odnose se na sljedeća ulaganja:

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Akcionarsko društvo za osiguranje Lovćen- životna osiguranja, Podgorica	100%	1.280	1.280
Lovćen auto AD, Podgorica	100%	7.900	7.200
Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	16,67%	50	50
		<u>9.230</u>	<u>8.530</u>
Ispravka vrijednosti Lovćen auto AD, Podgorica:		<u>(7.900)</u>	<u>(7.200)</u>
Ukupno		<u>1.330</u>	<u>1.330</u>

Na dan 31. decembra 2016. godine, akcijski kapital Lovćen auto AD, Podgorica je bio sastavljen od 790.000 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 10 tj. EUR 7.900 hiljada (31. decembar 2015. godine: EUR 7.200 hiljada).

Društvo je izvršilo dokapitalizaciju Lovćen auta AD, Podgorica konverzijom dospjelih nenaplativih potraživanja Društva, odnosno obaveza Lovćen auto AD, Podgorica prema Društvu. U decembru 2016. godine, Lovćen auto AD, Podgorica je registrovalo novu emisiju akcija. Ukupan iznos konverzije obaveza u kapital iznosio je EUR 700 hiljada. Komisija za hartije od vrijednosti donijela je Odluku 02/6e-17/2-16 o uspjehu emisije akcija putem konverzije obaveza 23. decembra 2016. godine.

Odbor direktora akcionarskog društva za osiguranje „Lovćen“ Podgorica je na svojoj 113. sjednici, održanoj dana 5. jula 2016. godine donio Odluku o osnivanju privrednog društva Triglav upravljanje nekretninama d.o.o. Podgorica koje će poslovati na teritoriji Crne Gore, sa ukupnim osnivačkim ulogom u iznosu od EUR 3.313 hiljada. Na osnovu sprovedenih neophodnih aktivnosti dana 16. avgusta 2016. godine Poreska uprava – Centralni registar privrednih subjekata Podgorica donijela je Rešenje i osnovano je Triglav upravljanje nekretninama d.o.o. Podgorica. Dana 9. septembra 2016. godine zaključen je Ugovor o prodaji udjela, između Društva (100% vlasnik Triglav upravljanje nekretninama d.o.o. Podgorica) i Triglav, upravljanjem svetovanje in trgovanje z lastnimi nepremičninami d.d. Kupoprodajna cijena udjela iznosi EUR 3.259 hiljada. Gubitak od prodaje u iznosu od EUR 54 hiljade priznat je u okviru rashoda od ulaganja sredstava tehničkih rezervi (napomena 12).

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Kratkoročna finansijska ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana su u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	Period dospijeća	Kamatna stopa (%)	31. decembar 2016	31. decembar 2015
Crnogorska komercijalna banka AD, Podgorica	365 dana	1,5-3,5	-	250
Societe Generale banka Montenegro AD, Podgorica	3 dana	0,3	-	-
Komercijalna banka AD, Budva	365 dana	3,2	-	200
Atlas banka AD, Podgorica	365 dana	4,8-5,0	-	300
			<u>-</u>	<u>750</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. KRATKOROČNA SREDSTVA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Gotovinska sredstva	429	7.682
	<u>429</u>	<u>7.682</u>
Kratkoročna potraživanja:		
- Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	3.489	3.771
- Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	722	2.272
- Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja	131	76
- Kratkoročna potraživanja iz finansiranja	3.964	2.979
- Druga kratkoročna potraživanja	1.290	1.197
	<u>9.596</u>	<u>10.295</u>
	<u>10.025</u>	<u>17.977</u>

19.1 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Žiro račun	409	7.668
Devizni račun	19	13
Blagajna	1	1
	<u>429</u>	<u>7.682</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)**19.2 Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja**

Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja odnose se na:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	8.300	8.820
Ostala potraživanja	3	3
	<u>8.303</u>	<u>8.823</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(4.814)</u>	<u>(5.052)</u>
	<u>3.489</u>	<u>3.771</u>

Starosna struktura dospjelih potraživanja od kupaca sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

Dani kašnjenja	% ispravke vrijednosti	31. decembar 2016.		31. decembar 2015.	
		Ukupno	Ispravka vrijednosti	Ukupno	Ispravka vrijednosti
od 0-90		2.820	-	3.066	-
od 91-180	25	544	140	550	138
od 181-270	50	424	209	440	220
od 271-365	75	224	177	279	209
preko 365	100	4.288	4.288	4.485	4.485
		<u>8.300</u>	<u>4.814</u>	<u>8.820</u>	<u>5.052</u>

Kretanje na ispravci vrijednosti kratkoročnih sredstava prikazano je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Stanje, na početku godine	6.453	6.430
Naplata u toku godine (Napomena 7)	(8)	(22)
Troškovi ispravke vrijednosti u toku godine (Napomena 10)	1.215	888
Otpis potraživanja	<u>(404)</u>	<u>(843)</u>
Stanje, na kraju godine	<u>7.256</u>	<u>6.453</u>

19.3 Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta

U nastavku je prikazana struktura kratkoročnih potraživanja na udjele u naknadama šteta.

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja - povezana lica	446	2.053
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja - ostali	271	442
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz saosiguranja	5	21
	<u>722</u>	<u>2.516</u>
Ispravka vrijednosti	<u>-</u>	<u>(244)</u>
	<u>722</u>	<u>2.272</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

19. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)**19.4 Regresna potraživanja i potraživanja za uslužne štete**

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Regresna potraživanja	256	286
Potraživanja za uslužne štete	135	95
	391	381
Ispravka vrijednosti :	(260)	(305)
	131	76

19.5 Kratkoročna potraživanja iz finansiranja

Kratkoročna potraživanja iz finansiranja odnose se na:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Potraživanja od strateških partnera	1.289	1.300
Potraživanja od povezanih lica - Lovćen auto AD, Podgorica (Napomena 27)	3.057	1.404
	4.346	2.704
Ispravka vrijednosti:	(1.213)	(154)
	3.133	2.550
Kratkoročna potraživanja za kamate	831	429
	3.964	2.979

Potraživanja od strateških partnera na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu EUR 4.346 hiljada (31. decembra 2015: EUR 2.704 hiljada) se odnose na sredstva preventive koja se daju strateškim partnerima – tehničkim centrima za provjeru motornih vozila u cilju preventivnog djelovanja na smanjenju broja neispravnih vozila u saobraćaju i izbjegavanje mogućih rizika. Najveći dio kratkoročnih potraživanja iz finansiranja se odnosi na potraživanja od Lovćen auta AD, Podgorica u iznosu od EUR 3.057 hiljada (31. decembra 2015: EUR 1.404 hiljade) sa rokom dospjeća na dan 31. decembra 2017. godine. Rok vraćanja sredstava inicijalno se kretao od 2 do 5 godina, sa kamatnom stopom od 4,5% na godišnjem nivou. Društvo uglavnom kao sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih plasmana ima upisane hipoteke nad nepokretnostima strateških partnera. Ispravka vrijednosti u iznosu od EUR 1.213 hiljada se najvećim dijelom tj. u iznosu od EUR 923 hiljada odnosi na ispravku vrijednosti potraživanja od Lovćen auta AD, Podgorica.

19.6 Druga kratkoročna potraživanja

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing (tekuće dospjeće: Napomena 17.6)	126	159
Dati avansi za usluge posredovanja u prodaji osiguranja	903	830
Ispravka vrijednosti:	(151)	(38)
	752	792
Potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija	201	178
Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina	125	14
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	404	375
	730	567
Ispravka vrijednosti:	(536)	(357)
	194	210
Potraživanja od zaposlenih	12	14
Ostala potraživanja	488	325
Ispravka potraživanja za ostala potraživanja	(282)	(303)
	1.290	1.197

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

20. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Udio reosiguranja u prenosnoj premiji	2.075	2.619
Udio reosiguranja u rezervisanim štetama	2.827	2.607
	<u>4.902</u>	<u>5.226</u>

21. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Razgraničeni troškovi sticanja osiguranja	2.415	2.235
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	209	233
	<u>2.624</u>	<u>2.468</u>

22. KAPITAL

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015. Korigovano
Akcijski kapital-obične akcije	10.460	17.032
Revalorizacione rezerve	331	(24)
- Prenešeni gubitak iz prethodnih godina	(3.121)	(10.578)
- Dobit tekuće godine	108	(6.621)
Neto kapital	<u>7.778</u>	<u>(191)</u>

Društvo je Odlukom Skupštine akcionara broj 00-462/1 od 28. aprila 2016. godine umanjilo osnovni kapital radi pokrića gubitka iz prethodnih godina. Odlukom je pokriven gubitak u iznosu EUR 14.078 hiljada i nakon sprovođenja Odluke novi akcijski kapital Društva iznosi EUR 10.460 hiljada.

Društvo je na dan 31. decembra 2016. godine kapitalski adekvatno.

Društvo na dan 31. decembra 2015. godine imalo negativan kapital, odnosno Društvo nije bilo kapitalno adekvatno.

Dana 8. decembar 2015. godine održana je sjednica Skupštine akcionara na kojoj je donijeta Odluka o zatvorenoj ponudi emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine u ukupnom obimu od EUR 7.900 hiljada, odnosno 1.580.000 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5. Društvo je sprovelo sve neophodne zakonske radnje i dana 21. januara 2016. godine dobilo Rešenje Komisije za hartije od vrijednosti o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovane radi prodaje postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine kojim se konstatuje da je prodato 1.501.081 redovnih akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 7.505 hiljada (napomena 26).

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija sa dva simbola trgovine LOVO i LOVN. Nominalna vrijednost jedne akcije simbol LOVO iznosi EUR 22.1716 (EUR 52 2015. godine) i LOVN nominalna vrijednost jedne akcije simbol LOVN iznosi 21.313 (EUR 5 2015. godine).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

22. KAPITAL (nastavak)

Svaka akcija daje pravo na jedan glas u Skupštini akcionara Društva.

Prema izvodu iz Centralne Depozitarne Agencije Crne Gore pregled akcionara na dan 31. decembar 2016. godine dat je u sljedećoj tabeli:

Simbol trgovine: LOVO

U EUR

	31. decembar 2016.			31. decembar 2015.		
	<u>Broj akcija</u>	<u>%</u>	<u>Vrijednost</u>	<u>Broj akcija</u>	<u>%</u>	<u>Vrijednost</u>
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	311.016	94,95	6.894	311.016	94,95	16.173
Otvoreni investicioni fond HLT Fond	8.698	2,66	193	8.888	2,71	462
Jugopetrol AD, Kotor	1.953	0,60	43	1.953	0,60	101
Ostalo	5.886	1,80	131	5.696	1,74	296
	<u>327.553</u>	<u>100</u>	<u>7.261</u>	<u>327.553</u>	<u>100,00</u>	<u>17.032</u>

Simbol trgovine: LOVN

U EUR

	31. decembar 2016.			31. decembar 2015.		
	<u>Broj akcija</u>	<u>%</u>	<u>Vrijednost</u>	<u>Broj akcija</u>	<u>%</u>	<u>Vrijednost</u>
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	1.500.000	99,93	3.197	-	-	-
Otvoreni investicioni fond Moneta	1.013	0,06	2	-	-	-
VIP BROKER-DILER	68	0,01	-	-	-	-
	<u>1.501.081</u>	<u>100,00</u>	<u>3.199</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

22. KAPITAL (nastavak)

Adekvatnost kapitala

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
KAPITAL (III+IV-V)	5.957	(1.543)
GARANTNI KAPITAL (III+IV)	7.237	(263)
OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6- 7-8)	7.237	(263)
Akcijski kapital društva za osiguranje	10.460	17.033
Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	-	-
Rezerve iz dobiti	-	-
Prenešena dobit iz prethodnih godina	-	-
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Nematerijalna imovina	102	97
Prenešeni gubitak i gubitak tekuće godine	3.121	17.199
Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	-	-
DOPUNSKI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4)	-	-
Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	-	-
Podređeni dužnički instrumenti	-	-
Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama	-	-
Druge stavke	-	-
STAVKE ODBITKA (1+2+3)	1.280	1.280
Udjeli u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava	1.280	1.280
Ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog stava, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava	-	-
Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištima i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza	-	-

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti (Sl. list Crne Gore br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

22. KAPITAL (nastavak)

OBRAČUN MARGINE SOLVENTNOSTI

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Margina solventnosti (premijski metod)	4.499	4.605
Margina solventnosti (metod šteta)	3.363	3.362
Iznos osnovnog kapitala propisan Zakonom	3.000	3.000
Propisana margina solventnosti (najveći iznos od prethodna tri)	4.499	4.695

Promjenom Zakona o osiguranju od 31. januara 2013. godine propisano je da akcijski kapital društva za osiguranje koje obavlja sve zakonom propisane poslove neživotnih osiguranja ne može biti manji od EUR 3.000 hiljade (do promijene Zakona propisan iznos minimalnog akcijskog kapitala bio je EUR 2.250 hiljada). Društva za osiguranje koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja dužna su da usklade visinu akcijskog kapitala sa Zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

UTVRĐIVANJE ADEKVATNOSTI KAPITALA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
GARANTNI KAPITAL	7.237	(263)
1/3 MARGINA SOLVENTNOSTI	1.500	1.565
MINIMALNI AKCIJSKI KAPITAL	3.000	3.000

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

U skladu sa navedenim, Društvo na dan 31. decembra 2016. godine je kapitalski adekvatno.

Da nije bilo ograničenja koja se odnose na rokove zakonskih procedura registracije povećanja osnovnog kapitala, Društvo bi na dan 31. decembra 2015. godine prikazalo garantni kapital u iznosu EUR 7.242 hiljada što je u skladu sa zakonskim propisima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

23. REZERVISANJA

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Bruto tehničke rezerve:		
- Bruto prenosne premije	11.874	11.901
- Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	7.272	7.568
- Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	10.574	11.854
- Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	1.548	1.881
	<u>19.394</u>	<u>21.303</u>
- Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika	1	1
- Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	392	453
	<u>31.661</u>	<u>33.653</u>
Ostala rezervisanja	773	502
- Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	530	452
- Ostala rezervisanja	243	50
	<u>32.434</u>	<u>34.160</u>

23.1 Bruto prenosne premije

Promjene na prenosnim premijama imovinskih osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Stanje 1. januar	11.901	10.451
Smanjenje/povećanje na prenosnim premijama	(27)	1.450
Stanje 31. decembra	<u>11.874</u>	<u>11.901</u>

23.2 Bruto rezervisane štete

Promjene na rezervisanim štetama imovinskog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Stanje 1. januara	21.303	18.111
Rezervisanja u toku perioda	(2.521)	3.891
Rezervisanja u toku perioda za saosiguravajući dio	612	(699)
Stanje 31. decembra	<u>19.394</u>	<u>21.303</u>

23.3 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine

Promjene na rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Stanje 1. januara	452	337
Rezervisanja, ukidanja rezervisanja u toku perioda	78	115
Stanje 31. decembra	<u>530</u>	<u>452</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

23. REZERVISANJA (nastavak)

23.3 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine (nastavak)

Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu EUR 530 hiljade sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarnih nagrada. Prema kolektivnom ugovoru Društvo isplaćuje otpremninu u visini od 6 prosiječnih plata ostvarenih u Društvu.

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova utvrđena je od strane ovlašćenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) fluktuacija zaposlenih 2,21% (31. decembra 2015: 2,15%);
- b) godišnje kamatne stope od 2,5% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima (31. decembra 2015: 4%).

24. KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	314	201
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	2.972	4.009
-kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja	-	238
-kratkoročne obaveze za premije iz reosiguranja	1.171	3.771
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	1.801	1.355
Kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	3.286	5.565
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	-	-
Druge kratkoročne obaveze	797	811
-primljeni avansi po osnovu premija osiguranja	82	67
-ostale kratkoročne obaveze	715	744
	4.083	6.376

25. DUGOROČNE OBAVEZE

Društvo je zaključilo Ugovor o zajmu sa Zavarovalnicom Triglav 24. decembra 2014. godine. Navedenim Ugovorom odobren je zajam u maksimalnom iznosu od EUR 11.000 hiljada na period od 5 godina, odnosno do dana 31. decembra 2019. godine. Kamatna stopa na iznos korišćenog zajma iznosi 4% godišnje. Obaveza Društva na dan 31. decembra 2016. godine po navedenom Ugovoru iznosi EUR 10.235 hiljada (2015: EUR 10.232 hiljada).

26. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze u 2015. godini odnosile su se na uplaćeni iznos od strane matične kompanije Triglav Int Holding d.d. Ljubljana u iznosu od EUR 7.505 hiljada koji je namijenjen za dokapitalizaciju.

Na vandrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 8. decembra 2015. godine donijeta je odluka o povećanju osnovnog kapitala u iznosu od EUR 7.505 hiljada i emisiji akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine.

Navedeni iznos uplaćen je na žiro račun Društva dana 22. decembra 2015. godine, ali se uplaćeni iznos nije mogao evidentirati kao povećanje kapitala do donošenja odluke Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore.

Rješenjem broj 02 / 2E-18 / 4-16 koja je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, na dan 21. januara 2016. godine, potvrđena je emisija akcija u ukupnom iznosu od EUR 7.505 hiljada, odnosno 1.501.081 akcija nominalne vrijednosti od EUR 5, registrovana kod Centralne depozitarne agencije istog dana.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

27. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2016. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine su kao što slijedi:

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR

Obaveze	Naziv povezanog lica	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Obaveze za premiju saosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	-	-
Obaveze za premiju reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	262	516
Obaveze za premiju reosiguranja	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	401	2.570
Ostale obaveze-kredit	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	10.235	10.232
	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	-	1
Ostale obaveze	Ljubljana	-	1
Obaveze po osnovu zakupa	Lovčen - životna osiguranja AD, Podgorica	7	22
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	368	431
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	140	91
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	-	444
Ostale obaveze - dokapitalizacija	Triglav INT DD Ljubljana	-	7.500
Ostale obaveze	Triglav osiguranje Zagreb	1	-
Ostale obaveze	Triglav osiguranje Beograd	4	22
Obaveze za uslužne štete	Triglav osiguranje Sarajevo	3	1
Ostale obaveze	In Pro doo Podgorica	106	-
Rezerve za bonuse i popuste	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	182	-
		11.709	21.830

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

27. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima (nastavak)

Potraživanja	Naziv povezanog lica	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	112	1.768
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	334	284
Potraživanja za zakup	Lovčen - životna osiguranja AD, Podgorica	-	7
Potraživanja za avanse	Lovčen auto AD, Podgorica	3.057	1.404
Potraživanja za zakup	Lovčen auto AD, Podgorica	34	18
Potraživanja za uslužne štete	Triglav osiguranje Zagreb	2	-
Potraživanja za avanse	In Pro doo Podgorica	354	-
Ostala potraživanja	Triglav upravljanje nekretninama	3	-
		<u>3.896</u>	<u>3.481</u>

b) Transakcije sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR

Prihodi	Naziv povezanog lica	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	623	272
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	229	1.522
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	215	239
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	280	373
Prihodi po osnovu zakupa	Lovčen auto AD, Podgorica	68	68
Ostali prihodi	Lovčen - životna osiguranja AD, Podgorica	7	27
Prihodi od zakupa	In Pro doo Podgorica	3	-
Promjena udjela u rezrviranim štetama	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	49	64
Promjena udjela u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	(63)	9
Ostali prihodi	Triglav osiguranje Sarajevo	-	1
		<u>1.411</u>	<u>2.575</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

27. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

b) Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)

Rashodi	Naziv povezanog lica	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Rashodi usluge besplatne pomoći na putu za osiguranike, preventiva, reklama	Lovćen auto AD, Podgorica	505	473
Rashodi premija sa/reosiguranja	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	1.850	1.971
Rashodi premija reosiguranja	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	2.035	1.913
Rashodi po osnovu zakupa	Lovćen – životna osiguranja AD, Podgorica	88	88
Rashodi po osnovu raznih troškova	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	407	410
Rashodi po osnovu provizije za zastupanje, preventive	In Pro doo Podgorica	820	-
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav INT DD Ljubljana	-	66
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Beograd	20	19
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Zagreb	3	1
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Sarajevo	6	5
		<u>5.734</u>	<u>4.946</u>

c) Transakcije sa povezanim fizičkim licima

Područje transakcija	Položaj povezanog lica	Iznos u hiljadama EUR
Potraživanja		
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	Zaposleni	28
Stambeni kredit	Zaposleni	13
Potraživanja po osnovu stana u Nikšiću	Zaposleni	26
Kredit	Zaposleni	14
		<u>81</u>
Rashodi		
Troškovi (sl. putovanja, dnevnice, pomoć, sponzorstva, stručno usavršavanje, jubilarne nagrade)	Zaposleni	110
		<u>110</u>

d) Naknade rukovodstvu

Bruto zarada izvršnim direktorima za njihove usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena za 2016. godinu iznosi EUR 842 hiljade (2015: EUR 834 hiljade).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

28. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA

a) Oporezivanje

Poreski sistem Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznom kamatama i penalima.

b) Polise osiguranja

Društvo posjeduje polise osiguranja imovine, poslovanja i zaposlenih u pogledu rizika koji se mogu osigurati.

c) Operativni lizing

Društvo ima zaključene ugovore o operativnom lizingu kao davalac lizinga i kao primalac lizinga.

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Do godinu dana	80	121
Od 1 do 5 godina	134	599
Preko 5 godina	6	371
	220	1.091

Buduće vrijednosti minimalnih obaveza po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

U hiljadama EUR	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Do godinu dana	92	116
Od 1 do 5 godina	193	72
Preko 5 godina	-	36
	285	224

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

28. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA (NASTAVAK)

d) Finansijski lizing

Društvo ima zaključene ugovore o finansijskom lizingu kao primalac lizinga.

Buduće vrijednosti minimalnih obaveza po osnovu finansijskog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

(u hiljadama EUR)	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2016	31. decembar 2015	31. decembar 2016	31. decembar 2015
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	34	45	31	39
- od jedne do 5 godine	39	45	35	52
- preko 5 godina	-	-	-	-
	<u>73</u>	<u>90</u>	<u>66</u>	<u>91</u>
Minus budući troškovi finansiranja	<u>(6)</u>	<u>(9)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>67</u>	<u>81</u>	<u>66</u>	<u>91</u>

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

(u hiljadama EUR)	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2016	31. decembar 2015	31. decembar 2016	31. decembar 2015
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	167	214	115	159
- od jedne do 5 godine	862	698	496	509
- preko 5 godina	1.559	1.729	1.402	1.500
	<u>2.588</u>	<u>2.641</u>	<u>2.013</u>	<u>2.168</u>
Minus budući troškovi finansiranja	<u>(575)</u>	<u>(473)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>2.013</u>	<u>2.168</u>	<u>2.013</u>	<u>2.168</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

28. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA (NASTAVAK)

e) Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i kao tužena strana.

Spor sa Glušicom

Društvo vodi spor pred Osnovnim sudom u Nikšiću koji se odnosi na naknadu za komunalnu opremljenost pri čemu se tužbeni zahtjev odnosi na prenos prava iz upravnog postupka. Održano je osam ročišta i konačna presuda po ovom sporu biće izrečena u 2017. godini. Vrijednost spora po osnovu koje je Društvo izvršilo rezervaciju iznosi EUR 216.253.

Spor Agencije za zaštitu konkurencije -2015 godina

U 2015. godini Agencija za zaštitu konkurencije (Agencija) je pokrenula inspekciju Društva zbog zaključenih ugovora o saosiguranju sa akcionarskim društvom za osiguranje Sava Montenegro AD, Podgorica od 28. marta 2013. godine i 22. aprila 2014. godine kao rezultat javnog tendera za usluge osiguranja po pozivu Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica, kao i zbog zaključenog Ugovora o međusobnim odnosima kod zajedničkog nastupa na tržištu za svrhe regulisanja odnosa između ova dva društva za osiguranje. Inspekcija je izvršena zbog stava Agencije za zaštitu konkurencije da prethodno navedeni ugovori predstavljaju kršenje člana 8 Zakona o zaštiti konkurencije (Zakon) u kom se navodi sljedeće: „Zabranjeni su i ništavni akti koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na relevantnom tržištu...“. U skladu sa članom 67 Zakona, kazne za navedeni prekršaj kreću se od 1%-10% od ukupnih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj je izvršen prekršaj.

Kao rezultat izvršene inspekcije, Agencija je 24. jula 2016. godine izdala Rješenje u kojem je zaključeno da su potpisivanjem gore navedenih ugovora, Društvo i Sava Montenegro AD, Podgorica prekršili član 8 Zakona, zbog čega je Agencija pokrenula sudski spor protiv Društva pred Sudom za prekršaje.

Društvo je 25. avgusta 2016. godine pokrenulo sudski spor protiv Agencije pred Upravnim sudom u cilju poništenja gore nevedenog Rješenja Agencije, jer su Ugovori o saosiguranju dozvoljeni i isti su regulisani članom 3 Zakona o osiguranju. Pored toga, Društvo je navelo da su međusobni ugovori u skladu sa članom 79 Zakona o javnim nabavkama koji takođe omogućava da više ponuđača zajedno učestvuju na javnim tenderima.

U skladu sa prethodno navedenim, Agencija je 21. septembra 2016. godine odložila izvršenje Rješenja na osnovu pismenog zahtjeva Društva, dok Upravni sud ne donese konačnu odluku.

Sud za prekršaje je 22. februara 2016. godine donio Rješenje kojim se postupak protiv Društva po tužbi Agencije za zaštitu konkurencije obustavlja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2016. godine

29. IZVJEŠTAJ AKTUARA

Ovlašćeni aktuar je u svom Izvještaju za neživotna osiguranja na dan 31. decembra 2016. godine izrazio pozitivno mišljenje.

Razlozi za takvo mišljenje su sljedeći:

- Društvo na dan 31. decembra 2016. godine ispunjava uslove adekvatnosti kapitala. Obračunata margina solventnosti na dan 31. decembra 2016. godine iznosi EUR 4.499 hiljada a Društvo raspolaže kapitalom u visini od EUR 5.957 hiljada što znači da ima dovoljno kapitala sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti. Garantni kapital na dan 31. decembra 2016. godine je EUR 7.237 hiljada dok je 1/3 margine solventnosti EUR 1.500 hiljada a akcijski kapital Društva u skladu sa članom 21 Zakona o osiguranju je EUR 3.000 hiljada.
- Društvo, po Pravilniku o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje, Službeni list Crne Gore 46/13 ima dovoljno ulaganja tj. ima pokrivenost bruto tehničkih rezervi ulaganjima 114,2%.
- Društvo je na dan 31. decembra 2016. godine za obračun IBNR šteta zadržalo iste metode po kojima je izvršen obračun na dan 31. decembra 2015. godine. Kumulativna CL metoda korišćena je za vrste osiguranje od posljedica nezgode i osiguranje motornih vozila a kombinacija CL i BF metode za vrstu osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila, dok je za ostale vrste korišćena metoda kvote šteta. Primjenom ovih metoda aktuar smatra da je postignuta veća stabilnost izračuna i praćenja zahtjeva. U posljednjem periodu Društvo ima stabilnu dinamiku i razvoj šteta po godinama što značajno utiče na kretanje i stabilnost obračuna IBNR. Aktuar je mišljenja da Društvo ima formirane rezervacije za nastale a neprijavljene štete koje će biti sa velikom vjerovatnoćom dovoljne i neće ići u teret budućih rezultata.
- Društvo kontinuirano prati adekvatnost rezervacija u skladu sa propisanim internim aktom "Uputstvo za kontinuirano praćenje adekvatnosti RBNS-a i IBNR-a Lovćen osiguranja". Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo ima run off u iznosu od -9% ali je značajan uticaj jedne štete čijim isključenjem bi run off bio 0,43%. Aktuar smatra da Društvo ima dovoljno i adekvatno rezervisane štete na dan 31. decembra 2016. godine.
- Društvo kontinuirano prati tehničke rezultate po vrstama osiguranja na bruto i na neto osnovi i prati njihovo kretanje u cilju adekvatne kontrole postavljenih tarifnih sistema. Kao dodatne analize mjesečno prati i bruto i neto kvotu šteta odnosno troškova, po vrstama osiguranja.
- Društvo je ostvarilo pozitivan tehnički i finansijski rezultat, obezbjeđuje sredstva za isplatu zahtjeva za naknadu šteta i izmirivanje drugih obaveza Društva, te u skladu sa Zakonom vrši reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samopridržaja i tako obezbjeđuje veću stabilnost i sigurnost u poslovanju.
- Obezbijeđena je dobra ažurnost u rešavanju i isplati zahtjeva za naknadu šteta i izmirivanju drugih obaveza društva.
- Aktuarske pozicije i druge veličine su u skladu sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje obračun aktuarskih pozicija. U skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, obezbjeđuje se očuvanje vrijednosti imovine i garantuje stabilnost, solventnost i likvidnost u poslovanju i izvršavanju obaveza društva.

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nije bilo događaja nakon datuma izvještavanja koji bi zahtijevali korekciju ili objelodanjivanja u finansijskim izvještajima za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2016. godine.